

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za jeden mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujce dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Sedan klerikalne stranke.

Klerikalna stranka je bila v včerajšnji bitki za kmetijsko družbo popolnoma poražena. Ta bitka je zanjo prava katastrofa, kakršna je bila bitka pri Sedanu za francoski imperializem na Francoskem. Govoril je narod, govoril je priprosti slovenski kmet in njegova sodba je za klerikalno stranko uničevalna.

Kmetijska družba je rešena klerikalnih naklepov in zagotovljeno je, da bo, ne vtikaje se v strankarske boje, mogla mirno nadaljevati svoje delovanje za povzdigo kranjskega kmetijstva, tisto delovanje, s katerim si je pridobila jedno prvih mest med vsemi kmetijskimi družbami v Avstriji, in iz katerega je rosil blagoslov na večinoma kraška tla naše domovine. Slovenski kmet je na najsijajnejši način izrazil tej družbi svoje zaupanje in pokazal, da želi, naj ostane družba, kakršna je bila doslej. In še več! Slovenski kmet je pokazal na presijajen način, da spoznava in obsoja tisto gospodarsko sleparijo, ki jo je klerikalna stranka udomačila v naši deželi. Čutil je dobro, instinktivno, da hoče klerikalna stranka iz kmetijske družbe napraviti nekako konsumno društvo, nekako središče vseh svadcev, in to ga je pripeljalo v Ljubljano, da je zaklical klerikalnim osrečevalcem: Proč roke od kmetijske družbe!

Kolosalna večina, s katero je zmagala včeraj naša lista, priča jasno, da se je začelo daniti, da je tudi potrpežljivi slovenski kmet naveličal se svojih osrečevalcev v talarjih, da je spoznal pogubnost njihovih nakan in da je odločen, postaviti se po robu, braniti svojo kožo, veljaj karkoli.

Klerikalna stranka se je neznansko trudila, da zmaga v tej bitki. V svoji okrežnici zaupnikom je povdarjala, da je volitev v odbor kmetijske družbe za stranko važnejša, kakor vsaka državnozborna ali

deželnozborna volitev, in rotila je zaupnike na vse načine, naj napno vse žile, naj porabijo ves svoj vpliv, naj delajo kar jim je mogoče in naj se ne vstrašijo nobenih žrtev, samo da zmaga klerikalna lista. In zaupniki so tudi vse storili, kar se je od njih zahtevalo, kar se je od njih moglo pričakovati, ali slovenski kmet se ni hotel več pokoriti, ustavil se je duhovniški komandi in volil po svojem prepričanju.

Klerikalna stranka je postavila mej kandidate prve svoje može: dr. Šusteršiča, Povšeta, Kalana in deželnega glavarja. Poskušala je kaptivirati učitelje — katerih je prišlo na občni zbor kacij 200, in ki so se krepko in uspešno zavzeli za našo zmago s tem, da je kandidirala učitelja Ranta —, poskušala je kaptivirati veleposestnike s tem, da je kandidirala dr. pl. Wurzbacha, ali vse to in vse ogromne denarne žrtve niso nič pomagale, kakor ni pomagalo vse nepošteno, sleparsko, osebno nehonetnost klerikalnih prvakov razodevajoče ščuvvanje s Tomaževu žlindro. Stranka je bila naravnost strašno pobita, in ta poraz je z ozirom na kolosalno razliko mej glasovi naših in klerikalnih kandidatov za stranko naravnost sramoten.

Govoril je slovenski kmet. Pri kmetijski družbi so najboljši, najinteligentnejši, najnaprednejši kranjski kmetovalci. Členi kmetijske družbe so dejanski jedro slovenskega naroda v naši deželi. V tej družbi je zbran tisti del našega ljudstva, na katerega se opirajo vse naše nade za lepšo narodno prihodnost. In to ljudstvo je včeraj na mogočen način manifestovalo, da smatra klerikalno politiko za pogubno in škodljivo, in da o njej neče ničesar vedeti.

Odkar je klerikalna stranka z zlorabo spovednice, lece in najsvetejšega ujela nekaj deželnozbornih in državnozbornih mandatov, se je vedno bahala, da je ljudstvo v njenem taboru, da

je slovenski kmet na njeni stranki, v taboru napredne narodne stranke, pa da je samo mestna inteligenca. In ponavljala je to bahanje neprestano, če tudi je pri vseh dopolnilnih deželnozbornih in mnogih drugih volitvah propadla.

Sedaj se je izkazal ves humbug, ki tiči v tem bahatem zatrjevanju. Včeraj je govoril slovenski kmet, najboljši del delavnega naroda je imel besedo, in ta slovenski kmet je pokazal, da stoji s svojimi mislimi in čustvi v taboru napredne narodne stranke, in da je ta stranka jedina zastopnica volje slovenskega ljudstva na Kranjskem.

Zatrjevanje klerikalne stranke, da je slovenski kmet na Kranjskem v njenem taboru, je bilo smešno in puhlo, dokler prva kmetijska organizacija v deželi, dokler c. kr. kmetijska družba ni v njenih rokah. To so klerikalci sami uvideli in opetovano priznavali, in v tem tiči politični nagib k poskušenemu naskoku, kateri je vzel tako klavrn konec in vrgel klerikalno stranko kar čez noč za dvajset let nazaj. Slovenski kmet neče, da bi kmetijska družba bila v rokah tistih ljudi, ki so se skrili pod katoliško zastavo, on tem ljudem, katerih pokorna služabnica je z malimi častnimi izjemami vsa duhovščina, ne zaupa svoje kmetijske družbe, nego jo zaupa samo naši stranki, vedé dobro, da naša stranka ne bo zlorabljala njegovega zaupanja, da družbe ne spelje na opolzla pota katoliške organizacije, nego da jo bo vodila tako vestno in nesebično kakor doslej.

Včerajšnji občni zbor ni samo sijajno spričevalo vodstvu kmetijske družbe, sijajno zadoščenje in priznanje družbi, nego tudi usodepolna obsodba vse klerikalne politike in gospodarskega njenega organizovanja, grozna katastrofa za to kliko, ki nima na svoji

strani niti meščana niti kmeta, in hoče vender vse vladati in strahovati.

Začelo se je daniti. Tudi ponižni slovenski kmet se je dvignil, in zdaj gledamo prav lahko s polnim zaupanjem v prihodnost!

Občni zbor kmetijske družbe kranjske.

Ob ogromni udeležbi, kakoršne pač še ni bilo, kar obstoji starodavna naša kmetijska družba, nadaljeval se je včeraj občni zbor te družbe, katerega so dne 13. julija klerikalne jate onemogočile z nasilnim svojim nastopom. Že v sredo prihajala so od vseh strani dežele kmetska krdela pod vodstvom kaplanov in župnikov, kateri so skrbno pazili, da njihove ubogljive ovčice ne pridejo z nikomur v dotiko, ki bi tem zapeljancem pojasnil stališče.

Iz „Katoliškega doma“, kjer je bil glavni klerikalni tabor, korakali so pobožni svedrci trumoma v „Narodni dom“, kjer se je vršil občni zbor. Tudi pristašev naše stranke prišlo je lepo število. Obširna „Sokolova“ dvorana bila je napolnjena do zadnjega kotička; navzočih je bilo čez 2000 oseb, a mnogo občinstva je bilo še v ostalih prostorih poslopja.

Ob določenem času (ob polu devetih) otvoril je predsednik družbe, cesarski svet. Murnik, zborovanje. Razven členov glavnega odbora bil je kot zastopnik deželne vlade navzoč okrajni glavar pl. Chron in štirje uradniki deželne vlade, ki so pri posameznih volilnih komisijah nadzorovali glasovanje. Družbin predsednik polagal je členom na srce, naj skrbje za to, da se bode mogla volitev mirno in dostojno vršiti. Pri tolikem številu navzočih pač ni mogoče, da bi se glasovalo pri eni komisiji; zatorej naj se sestavijo štiri komisije in sicer posebej za Gorenjsko, Dolenjsko, Notranjsko ter za mesto ljubljansko in njega okolico. Pri vsaki teh komisij naj ima vsaka stranka po jednega zaupnika.

LISTEK.

Mihovil Nikolić o Cankarju.

V 241. številki hrvatskih „Narodnih Novin“ smo čitali podlistek o Cankarjevih pesmih („Erotika“) in novelicah („Vinjete“). Lestek je pisal jeden najodličnejših hrvatskih modernih pesnikov, Mihovil Nikolić. Temu listku posnemamo nekaj najznačilnejših odstavkov.

Mihovil Nikolić piše:

„Aškerc je že udaril novim potom, Ivan Cankar koraka tik njega. Nove glasove poslušata in čujeta zvoke, ki najdejo zavednega odmeva v njiju dušah. Zašla sta globlje in iščeta človeka, celega in istinitega. Okolica se izgublja, a notranjost sili na površje... In včasih začutite oster zvok, kakor da je val pljusnil ob pečino, a včasih nesrečen, zadušen vzriček, katerega ne more tolmачiti niti solza. Vse je nemirno in vzburkano, a nad milieujem počiva blede, mračno nebo. Zdi se vam, kakor da slišite jesensko pesem, katero pevajo suhe veje in drhteče listje. Tužna, globoka je vedno, mila redkejša, a harmonična nikdar. Kakor Griegova disonanca zvení globoko in silno; poslušaj jo z razumevanjem, z napetimi živci, a vendar pušča v tebi disakord, nesrečen občutek in bled, nervozen nasmeh na ustnicah —

Prišlo so mi v roke Cankarjeve „Vinjete“ in „Erotika“. Čitajoč „Tiste lepe večere“ čutil sem pisatelja, kako se mi bliža. Nekaj izgubljenega, brezmočnega, nekaj, kar je imelo nekaj jako vero, a jo je potem izgubilo... Tak občutek se mi je razlil v prsih.

To je povest, iskrena povest človeka. Ko se zlomi in poruši glavna podpora v življenju, težko je iti dalje. Kakor razvalina, s katere se sedaj pa sedaj ruši kamen, nima veselega pogleda v bodočnost. Živi se samo od prošlosti. In iz njenih razdrtih sanj se gradi fantom — in potem pada energija...

Cankar je realist, oster, večkrat sarkastičen. Včasih ga čutite za zastorjem, kjer se posmehuje cinično. Čuti močno. Poleg velikega subjektivizma toplo riše okolico. Zna se čisto preliti v milieu.

Cankar je vedno pesnik, in sicer globok pesnik v prozi in pesmih. Prečitajte vse „Vinjete“, pa najdete jednako noto, veliko in tragično. In jaz — kd sem zaprl knjigo, sem pomislil na pesnika. Njegovo sliko ustvariti si je težko. Zadobljen v bedo življenja do kraja, koplje po temnih straneh. Svetle slike ga ne zanimajo. On ne išče solznega očesa, a išče fiziognomije, na katerih je blede, globoka bol vtisnila svoje poteze. On kliče nesrečnike, katerim je beda življenja zaprla usta... Tem pušča,

da govore o svojih delih. In kadar jih slišiš govoriti, obidejo te mravljinici...

Kadar dočitaš kako njegovo stvar, čutiš v prsih nekaj težkega, kar stiska brez odgovora. Budé se v tebi tugepolna vprašanja z veliko tragiko, ki pa ostanejo v duši nerešena.

Poleg lepe, ostre dikcije krasí njega velika plastika. Svoja opažanja iznaša tako plastično, da se ti zdi, kakor da gledaš sliko pred seboj... Njegove barve pa so meglene in temne. Posmeh srečaš tu in tam, a resignacijo vedno. A ta resignacija je težka kakor kamen. Brezuspšno je izpraševanje; ta resignacija osvaja s slabo in nemočno melanholijo docela...

On je samostalen pisatelj. Samo življenje, njegova nevolja in bol — to so vzroki, ki vodijo njegova dela... On ima svojo filozofijo, ako že hočete, da mu odkazujem mesto v slovenski literaturi. Ta filozofija pa je temna, izraža se včasih v samem jednostavnem razpoloženju. (Brez prestanka Vinjete.) Razpoloženje razprede Cankar redkejša; ljubša mu je istina, jasnost Zavije pa jo s svojim gledanjem. Včasih pade v docela grobo realistično. (Čudna povest Vinjete.) A vedno, v vseh stvareh občutite tugo, ki vas premaguje. In ni vedno nejasna. Včasih začutite jake akcente, ki prodirajo v dno duše...

Nekaj težkega in tragičnega leži v milieu. Izpolnjuje ga pretežno čut za

ženo, katero je ubila usoda... Pesnik neizmerno občuti za padlo žensko. V njej vidi samo bedo. In zato mu je blizu. Zato pa so vsi „Dunajski večeri“ polni tragike, ki neizrekljivo deluje...

V Cankarju je zvok nečesa izgubljenega, močne in lepe energije, ki je bila podpora življenja, katere pa ni več...

Ostali so le disakordi in težka tuga.“
(Prevel Fr. G.)

Velikomestna čast.

Spisal K. Katolinić-Jeretov.

— Čitaj...

Monsieur Pavel je vzel pismo, katero mu je dal njegov prijatelj, ter ga začel čitati.

— Kaj meniš?

— Ba, anonimna denunciacija.

— Ne, jaz mislim, to je resnica. Glava mi hoče počiti. Moja žena, ta angeljček, kdo si bi to mislil! In mogoče je kak zelen študent, ali kak potujoč pevec! A verjemi, maščeval se bodem. Čast mi je nad vse!

— Kaj pa hočeš storiti?

— Popoldne grem na kraj, katerega je določil pisec v pismu.

— Ne hodi, gotovo je kaka laž.

— Čast — hočem se maščevati. —

— Bon jour, Pierre...

— Adieu, Pavel...

Ločila sta se.

* * *

Le na ta način je mogoče volitev še danes izvršiti. Govornik apeluje opetovano na člane, naj v interesu družbe omogočijo, da se izvrši dnevni red današnjega občnega zbora.

Knezoškofijski kancelar Šiška, ki se je v prvi vrsti oglašil za besedo, je opozarjal, da je bilo v sinočni seji glavnega odbora sprejetih jako mnogo članov, ki pa po njegovem mnenju danes ne smejo glasovati, ker je ta občni zbor le nadaljevanje preloženega občnega zbora z dne 11. julija. Tudi oporeka, da bi se volitev vršila v štirih oddelkih, češ, da je potem kontrola težavna ali celo nemogoča. Temu mnenju pridružila sta se tudi poslanec Povše in župnik Pintar iz Stare Oselice, ki je patetično naglašal, da bodo klerikalci že počakali, če se volitev tudi danes ne konča.

Župan Hribar je pravo zadel, ko je omenil, da predlog klerikalcev meri le na to, da bi se glasovanje zavladačevalo (Burni ugovori in medklici.) Bodite vsaj toliko uljudni, da poslušate mirno, ker smo tudi mi poslušali vaše govornike; že dostojnost zahteva to. Volilci naj bi se utrudili, to je vaša taktika. A menda vendar ne bode hoteli ostati par dni pri občnem zboru (Klici: nam je vse eno!) Tistim, kateri mi segajo v govor, je morebiti res vse eno, saj najbrže nič ne zamude in najbrže tudi niso prišli na svoje troške v Ljubljano. Nam pa to ni vse eno, ker ne smemo tratiti časa. Zajamčeno in skrbjeno je, da se bode volitev vršila pravilno. Ako vkljub temu oporekate taki volitvi, potem je vaš namen jasan. To je bolehen pojav v našem javnem življenju. Lahko bi se delovalo skupno, in interes kmetijske družbe zahteva to, a vi odklanjate skupno delovanje, ker se vam gre za prevlado. — Te besede spekle so klerikalne agitatorje, kričali so in tulili, tako da ni bilo mogoče slišati nadaljnjih izjav.

Še le po daljšem presledku dobavil si je predsednik, cesarski svetnik Murnik, posluš. Izjavil je, da je res bilo v sinočni seji glavnega odbora sprejetih nekoliko novih članov. Da-li naj ti danes glasujejo ali ne, to je preporno vprašanje, katero bi v smislu § 36. družbenih pravil moralo rešiti posebno razsodišče. A da bode vendar mogoče še danes izvršiti volitev, izjavlja po dogovoru s člani glavnega odbora, da se člani, ki so bili sprejeti po zadnjem občnem zboru ne bodo pripustili k glasovanju. Volitev vršila se bode povsem pravilno in skrbelo se bode za to, da bodo vsi člani mogli oddati svoje glasovnice. Predsednik je končno izjavil, da se bode takoj pričelo oddajanje glasovnic.

Posamezne volilne komisije so bile sestavljene tako-le in sicer: Za Gorenjsko: cesarski svetnik Murnik, ravnatelj Pirc in knezoškofijski kancelar Šiška; za Notranjsko: nadučitelj Žirovnik, pristav Stupar in poslanec Pfeifer; za Dolenjsko: poslanec Povše, učitelj kmetijske šole na Grmu R. Rohrmann in potovalni učitelj Gombač; za Ljubljano:

In Pierre je šel na določeni kraj, v park Monceau. Pazljivo je gledal skozi vejeve, da bi ju videl neopažen. In glej! Videl je svojo ženo — a s kom? — S Pavlom! In tedaj je Pierre govoril sam med seboj tako-le: Maščevati bi se moral, stopiti bi moral nenadoma med njiju; toda potem bi se moral ločiti od Pavla in z ženo bi se moral razporočiti.

Moj Bog, Pavel je bogat človek, dober moj prijatelj.

— Pokazal sem mu tudi tisto anonimno pismo. In glej, moja gospa si želi oni klobuk, tega ji bode gotovo kupil Pavel — in ona se mi bo ponašala, da toliko prišteji. Da, da, modrejše je molčati, in zakaj se bi človek vznemirjal zavoljo nedolžnega flirta!

... In Pierre se je izgubil. Bon soir...

* * *

— ... soir, Pavel.

Ali si bil tam?

— Ne, premislil sem se. Prav imaš, to bode gotovo kaka anonimna neumnost. Čemu tratiti zlati čas? Toda poslušaj, prijatelj: ali bi mi posodil 100 frankov; to svotico rabim jako nujno.

— Zelo rad, ljubi Pierre...

— Hvala lepa, z Bogom.

— Moj pozdrav Tvoji gospej...

— Pridi zvečer k nam!...

odvetnik dr. pl. Wurzbach, poslanec Pogachnik in družb. uradnik Oražen.

Izid volitev smo že včeraj naznanili, sicer pa je bil poraz klerikalcev od začetka zagotovljen.

Ob polu štirih popoldne se je občni zbor nadaljeval. Cesarski svetnik Murnik naznanil je najprej izid volitev, katerega so zborovalci pozdravili z burnimi dobro-klici. Klerikalna stranka se nadaljevanja občnega zbora ni udeležila ter s tem jasno pokazala, da je imel župan Hribar prav, ko je rekel, da se gre tej stranki le za prevlado, ne pa za prospeh družbe. Predsednik zahvalil se je v imenu dobre stvari zborovalcem, da so omogočili mirno volitev ter s tem redno delovanje družbe.

Ravnatelj Pirc nasvetoval je v imenu glavnega odbora, naj se leta 1899. novo ustanovljene podružnice v smislu družbenih pravil potrdi in sicer podružnice Primskovo, Naklo, Dolenjavas pri Ribnici, Sv. Gregor, Dobrneč, Sv. Jošt in Gornji Logatec. Ta predlog bil je brez ugovora sprejet.

Potem pa je sledila dolga vrsta predlogov raznih podružnic. Zaradi pomanjkanja prostora navajamo tukaj le važnejše predloge in sklepe

Podružnica vipavska je predlagala, naj bi kmetijska družba svojim članom zopet oddajala gumijeve vezi za zeleno cepljenje. Predlog, ki je našel splošno odobravanje, bil je soglasno sprejet, in bodo torej člani po svojih podružnicah prihodnjic zopet lahko dobivali dobre gumijeve vezi za primerno ceno.

Podružnica colska je predlagala, naj bi kmetijska družba izposlovala, da bi se ne postopalo tako strogo proti razdelitvi skupnih gozdov. Družba storila bode v tem smislu pri c. kr. vladi primerne korake.

Podružnica v Lescah predlagala je z ozirom na to, da inozemci pokupijo najboljša žrebeta v radovljiškem okraju, naj glavni odbor stori primerne korake, da boljše žrebete ostanejo doma, in da bi se v to svrhu posestnikom lepih žrebet dajale primerne podpore. Ta zadeva odstopi se s priporočilom konjerejskemu odseku

Nadalje sprejel je občni zbor predlog podružnice Primskovo, naj bi se vplivalo na to, da bi se za Gorenjsko projektovana kmetijska šola ustanovila v bližini Kranja, in predlog podružnice mokronoške zaradi večje množine brezplačnega smodnika za streljanje proti toči. Končno odobrili so se nasveti, naj bi se pri nakupovanju bikov bolj oziralo na domačo goved; naj bi se troški za pregledovanje bikov-plemenjakov pokrivali iz okrajnih blagajn, in naj bi se vendar že enkrat popolnem odpravila stara mera in vaga.

Pred zaključkom občnega zbora vprašal je g. Josip Turk, je-li je glavni odbor glede ustanovitve živinske bolnišnice v Ljubljani kaj ukrenil. Ravnatelj Pirc je odgovoril, da se sedaj deželni odbor peča s to zadevo, in da je odvisno od deželnega zbora, je-li in kedaj se ustanovi bolnica za živino.

Cesarski svetnik Murnik priporočal je v sklepnem govoru, naj bi se med člene in zlasti v podružnice povrnil mir, ker le tedaj je v interesu kmetijstva pričakovati uspešnega delovanja. S trikratnim slava-klicem cesarju zaključil je potem predsednik občni zbor.

V Ljubljani, 27. oktobra.

Državni zbor.

Poslanci Berner, Hybesch in tovariši so stavili početkom včerajšnje seje nujni predlog glede dogodka na Moravskem. Predlog se glasi: „Vsa Moravska je postala bojno polje. Skoraj vsak dan dohajajo poročila o posredovanju orožništva in posledicah: mnogoštevilnih mrtvecih in ranjenih. V odgovornih krogih so igubili menda glavo, kajti namesto preventivnih odredb delujejo dalje puške in bajoneti. Ako ne poseže kmalu parlament vmes, se prelivanje krvi ne ustavi. Podpisani so torej pripomorani predlagati: visoka zbornica skleni, naj se izvoli odsek 24 členov, ki bode krvave dogodke na Moravskem, zlasti v Holešovu in Všetinu, preiskal in dognal, kaj je ukrenila vlada, da zabrani nadaljno prelivanje krvi.“ Potem se je nadaljevala debata o Claryjevi izjavi. Ko je začel govoriti posl. dr. Kramař, je večina levičarjev in socialistov zapustila zbornico. O njegovem govoru smo poročali včeraj v brzojavkah. Posl. Biankini je govoril naj-

prej hrvatsko in nadaljeval nemško. Izjavil je, da smatra hrvatska stranka prava za svojo glavno nalogo, doseči združenje vseh hrvatskih dežel, da se oživi zopet nekdanje neodvisno hrvatsko kraljestvo. Dalmatinski Hrvatje se smatrajo delom Hrvatske in je njihovo zastopstvo v avstrijskem parlamentu le proviziorno. Biankini se je izrekel proti sedanji vladi, ki se je ustrašila Schönerejevega in Wolfovega rogoviljenja. V Dalmaciji so jezikovne razmere še vedno jako žalostne, listi pa se konfiskujejo pogostejše kakor na Turškem. Hrvatje bodo sedanjo centralistično vlado pobijali z vsemi sredstvi. Potem je govoril posl. Začek, ki je obsojal krvavo politiko sedanje vlade na Češkem in Moravskem ter očital Nemcem, da delajo nato, da postane Avstrija vazalna država Nemčije ali pa da jo razbijejo. In tem veleizdajalskim Nemcem se je uklonila vlada Njegovega Veličanstva! Ko je bil odklonjen Stürgkhov predlog za konec debate, je napadal socialist Daszynski vlado radi dogodkov na Moravskem ter trdil, da igrajo Mladočehi komedijo, češ, njihova opozicija ni odkritosrčna. Končno je izjavil posl. Bulat imenom slovanske kršč. zveze, da bo solidarna z desnico.

Coklja desnice

je že od njenega rojstva od danes nemška katoliška stranka. Kar je škodila ta stranka s svojimi Ehenhochi, Kathreini in Dipauliji desnici, je nenadomestljivo. Žalibog so desničarske stranke sedaj še vedno primorane hoditi s temi neznačajnimi klerikalci, dasi bi bilo za ugled desnice mnogo boljše, ako bi posadili klerikalce že davno pred prag. V zadnjem času se je pokazala nemška katoliška stranka kar dvakrat zapored verolomna in izdajalska stranka. Prvič se je to zgodilo pri volitvi podpredsednikov, ko bi bili vsled klerikalnih spletk malone zmagali obstrukcionisti s svojim kandidatom Le disciplini drugih desničarskih strank se je zahvaliti, da je dosegel Clary z Nemci vendarle hud poraz. In po izjavah desničarskih strank o programu Claryja je izjavil Kathrein v popolnem nasprotju z drugimi desničarskimi strankami, da bode njegova stranka Claryjevo vlado podpirala. „Nar. Listy“ očitajo Kathreinu naravnost izdajalstvo in vprašajo, ali je po tem dogodku še mogoče, da ostanejo nemški klerikalci še nadalje na desnici? „Narodni Listy“ protestirajo, da bi se trpelo še nadalje nečuvno, nedisciplinirano postopanje nemških klerikalcev, ki so na desnici menda le zato, da ovirajo druge stranke v energičnem delovanju.

Mogočnost nemških klerikalcev

se kaže prav sedaj v bengaličnem svitu. Klerikalci, ki so grešili s Kathreinovo izjavo proti solidarnosti in slogi desnice ter podali levici dokaz, da vladajo med desničarskimi strankami principialna nasprotstva, ti klerikalci si upajo sedaj napadati Čeha in groziti z odstopom iz desnice. „Grazer Volksblatt“ piše n. pr.: Vsled teh dogodkov (v seji, ko je moral justični minister Kindinger pred Čehi bežati) je postalo dvomljivo, ali more katoliška narodna stranka še ostati v večini, kajti za razsajajočo politiko se iz vzrokov dostojnosti ne more navdušiti, in z ljudmi, ki so postavili na politični svoj program bombardiranje ministra s papirnatimi askrci, ne more zastopati skupnega programa. Zategadelj se je zbrala nemška katoliška narodna stranka takoj po parlamentarni seji ter sklenila, da morajo njeni zastopniki zahtevati, naj se Mladočehi zavežejo, da se taki prizori ne bodo ponavljali, kajti sicer bi morala stranka stopiti iz desnice. V istem smislu grozi Ebenhočov „Linzer Volksblatt“. In „Vaterland“ javlja, da je izvrševalni odsek desnice res sklenil obesiti Čehom torbo na usta. Odslej mora vsaka desničarska stranka prej šele vprašati izvrševalni odsek desnice, ali ji je dovoljeno, da se pri tej in tej priložnosti malo razburi ter pove ministrom par resnic! Radi „dostojnih“ nemških klerikalcev bo treba poslej vedno prositi dovoljenja za prireditve energičnih opozicionalnih nastopov.

Vojna v Transvaalu.

Polagoma dohajajo vendar-le natančnejša poročila z južnoafričanskega bojišča. Ta poročila pa so v popolnem nasprotju z vestmi, katere so prinašali minole dni angleški in Angležem prijazni listi. „Bitke“ pri Glencoe, Dundee in Elandslaagte, ka-

tere so slavili Angleži kot velike zmage, so bile le male, dasi hude praske, ki so povzročile obema strankama mnogo izgub. Buri so bili odbiti, ker so zgrabili, dasi manjši po številu, povsod angleško premoč, ki je imela izvrstno topničarstvo. Vzlic vsem tem zmagam pa Angleži vendar-le niso mogli zabraniti Burom, da se ne bi njihove čete zbrale z vseh strani pred Ladysmithom. Angleški general Yule je moral zapustiti Dundee in Glencoe ter se umakniti nazaj proti Ladysmithu, kjer stoji general White s svojo vojsko. Tu pred Ladysmithom se vname vsekakor prva velika bitka, ki bo važna za nadaljni razvoj vsega vojevanja. Ako preženó Bur Angleže tudi iz Ladysmitha, potem se bodo morali umakniti 110 kilometrov daleč nazaj proti jugu, do glavnega mesta Natala, do Pietermaritzburga. — Nedavno so angleški listi poročali, da so angleški konjeniki preganjali pri Glencoe premagane Bure ter jih pomandrali ali pa pobodili s sulicami. Sedaj pa so dobili angleški listi obvestilo, da so tisti „premagani“ in „bežeči“ Buri ujeli vseh 200 preganjajočih jih husarjev in šest častnikov. Vesti o pomandranju in nabadanju Burov so bile torej laž. — Da se Burom ne godi slabo, kaže tudi najnovejša dejstva, da so proklamirali aneksijo Bečmanske dežele in Zah. Griquanske dežele. Te dve deželi sta si Transvaal in Oranje že razdelili. Seveda sedaj samo šele na — papirju! Vendar pa kaže to, da se čutijo Buri — sicer precej prezgodaj — že zmagovalce. — General Cronje je bombardiral te dni mesto Mafeking.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. oktobra.

— Zmaga v kmetijski družbi. Neki klerikalci, prečitavši poročilo „Slovenčev“ o včerajšnji volitvi v kmetijsko družbo, je izrekel smehlaje te-le značilne besede: Hudiča, lagati pa znamo, da nihče tako. In priznati moramo, da je mož govoril resnico, in da je „Slovenec“ včeraj to sijajno dokazal tako, da o tej klerikalni sposobnosti ni nobenih dvomov. Natvezil je klerikalcem toliko laži, da bodo potrebovali več tednov predno jih prebavijo. Laž je, da smo pripeljali cele vagone plačanih ljudi z dežele. Prišlo je naših pristašev cele vagone, da, ali prišli so na svoje stroške, da obvarujejo kmetijsko družbo. Laž je, da „v Ljubljani, kjer je itak velika večina udov liberalnih, je centralni odbor še sinoči (v sredo), v zadnjem hipu, sprejel na stotine, govori se o 300 — dvakrat cementiranih liberalcev, ki so danes kljub protestu podpredsednika Povšeta in svetnika Šiške vsi glasovali.“ Kako velikanska laž da je to, se vidi iz dejstva, ki je uradno konstatirano, da je bilo v skupini ljubljanskih členov oddanih 242 glasov za naše in 46 glasov za klerikalne. Kje pa je tistih 300 dvakrat cementiranih liberalcev, ki so bili sprejeti v sredo? Mej tistimi, ki so glasovali, ni bilo nikogar, kateri ni vsaj toliko časa člen družbe, kakor aranžer in provzročitelj včerajšnjega boja, dr. Šusteršič. Laž je tudi, da so kmetje v ogromni večini glasovali za klerikalce, kajti mej našimi glasovi je vsaj 900 kmetov, mej klerikalnimi pa komaj dobrih 200. Laž je tudi, da je naša stranka kandidovala pet Nemcev, kajti resnica je, da je kandidovala ves dosedanji odbor in tudi klerikalca gosp. Povšeta. Gosp. deželni glavar kot častni člen kmetijske družbe po pravilih ni mogel biti več izvoljen, a radi tega se je namesto njega kandidoval deželnega glavarja namestnik. Najskrajnejša laž pa je, da je bilo zadnji hip sprejetih v družbo kacijh 300 kmetov, kajti v resnici ni bil nihče sprejet in v resnici ni nihče glasoval, kdor ni bil že pred 13. julijem člen družbe. Duhovniki, katerih je bilo vse črno na voličih, so strogo pazili na to, da so volili samo stari člani, sicer pa so bile komisije najboljšega jamstvo za pravilno volitev, saj je bil v vsaki komisiji poleg družbinega uradnika jeden zaupnik naše in klerikalne stranke vrh tega pa še vladni zastopnik. Če se „Slovenec“ ne more in ne zna drugače tolažiti, kakor s takimi budalastimi lažmi, potem ga moremo samo milovati. O tem, kar je napisal včeraj, velja pregovor „Gelogen wie gedruckt“. Pa ni pametno, tako brez srama lagati. Na občnem zboru je bilo vsaj 1500 trdih kmetov, ki vedo, da se je od naše strani delalo samo s poštenimi sredstvi, in

da se je volitev pošteno in v redu vršila. Ti dobé, če bodo brali „Slovenca“, jako čudne pojme o resnicoljubnosti prečastite duhovščine, in rekli si bodo, kakor je rekel začetkom teh vrst omenjeni klerikalec: „Hudiča, lagati pa znajo, da nihče tako!“

— **Vsakemu svoje.** „Slovenec“ je sinoči pohvalil gospoda dr. Slanca, da je bil 14 dni na konju in agitoval po Dolenjskem za naše kandidate. To je gola resnica. Da bo pa še bolje vedel, kdo je vzdignil dolenjske člene, mu povemo, da sta si za našo zmago pridobila ogromnih zaslug tudi gg. Majzelj in Rozman. Za naše kandidate je bilo oddanih 388 dolenjskih glasov in to je največ zasluga gg. Majzelja, Rozmana in dr. Slanca. Prav tako, kakor ti gospodje na Dolenjskem, delali so naši sosisljeniki tudi na Notranjskem in na Gorenjskem. Niso nam znana vsa imena, ali vztrajna in požrtvovalna agitacija zasluži najiskrenejšo priznanje. Tako kakor za ta občni zbor naj se dela pri vseh volitvah in potem bo naš deželni zbor imel kmalu drugačno lice.

— **Tudi zamolčanje ni nič pomagalo.** Klerikalci so bili v listo svojih kandidatov sprejeli tudi g. deželnega glavarja Otona pl. Detelo in veleposestnika odvetnika g. dr. pl. Maksa pl. Wurzbacha. Gospod deželni glavar je bil naznanil nam in tudi „Slovencu“, da izvolitve na noben način ne sprejme. Mi smo to naznanili, „Slovenec“ pa tega obvestila ni sprejel in ga ni priobčil. Tudi g. dr. pl. Wurzbach je v „Laib. Ztg.“ izjavil, da volitve od strani klerikalcev ne sprejme, da sprejme mandat za centralni odbor kmetijske družbe samo iz naših rok, a „Slovenec“ je tudi to zamolčal. Pomagalo pa tudi to ni čisto nič!

— **Notranjski člani kmetijske družbe** so bili jako presenečeni, izvedši, da je bilo v notranjski skupini oddanih poleg 363 glasov za naše člene tudi 177 glasov za klerikalce. Rekli so takoj, da na Notranjskem klerikalci nimajo toliko členov. In to je tudi resnica, kajti v notranjski skupini so glasovali člani podružnic tudi iz vrhniškega sodnega okraja, kateri prav za prav ne spada h Notranjski. Iz tega okraja je največ tistih glasov, ki so jih klerikalci dobili v notranjski skupini.

— **Velika smelost.** Itzig Silberstein, ali kakor je že krščen tisti nesrečni človek, ki opravlja za „Slovenca“ posle dunajskega poročevalca, je poslal svojemu listu včeraj naslednje poročilo: „Trditev „Narodova“, da je poslanec Karlon Stranskemu zatrdil, da je bil klub katoliške ljudske stranke informiran po drju. Šusteršiču glede kandidature dr. Ferjančičeve, je popolno zlagana. Posl. Karlon je zatrdil popolno določno, da o tej zadevi ni bil njegov klub poučen ne od drja. Šusteršiča in ne od katoliško narodnih poslancev slovenskih.“ Gospod Kalan je postal jako smel. Zdaj je že začel falsificirati. Kdor čita naš list, tisti ve, da nikdar nismo trdili, da bi se bil Karlon tako izrazil, kakor piše „Slovenec“. Kanonik svete rimsko-katoliške cerkve mora to vedeti, ker je „Slovenec“ šefredakter, in zato je on odgovoren za to laž. Gospod kanonik, Vi ste se zopet jedenkrat zlagali. Resnico o celi tej aferi, v kolikor jo je bilo možno dognati, izveste jutri. Že danes pa Vam povemo, da bo ta resnica Vašo stranko bolj pekla, kakor nas.

— **Povodom občnega zbora kmetijske družbe** se je primerilo mnogo jako zanimivih prizorov, in res škoda je, da ni bil noben fotograf navzočen. Posebno veliko smeha sta obudila neki duhovnik in njegov spremljevalec. Dotični duhovnik je bil tako debel in rejen, da so ga komaj noge nesle, kar puhtel je kakor kuhan rak, in zmanjkovalo mu je sape. Njegov spremljevalec, slabo oblečen, vidno siromašen kmetič, pa je bil dolg kakor preklja in suh kakor huda južina, tako da se je človeku, ki ga je videl, kar smilil. Ko je občinstvo to čudno dvojico videlo, je vdarilo v smeh in slišali so se klici: Glejte, tu se vidi, kako skrbé „Gospodje“ za kmeta! — Izmed 123 dolenjskih volilcev, ki so bili zbrani okrog gg. Rozmana in dr. Slanca, se nam je izneveril samo jeden. Pregovoril ga je neki kaplan, češ, da mora duhovnika poslušati. Mož je ugovarjal, da je dal besedo, a kaplan ga je učil, da moške besede ni treba držati, in ko je še moža strašil z zadnjo uro, ko bo duhovnika potreboval, se je mož udal. Njegovih tovarišev ga ni nobeden več pogledal

in zagrozili so mu, da ga vržejo pri oknu iz vagona, če se od njih ne odstrani. Mož je bil vidno poparjen. Sramoval se je in ni čakal skupnega odhoda dolenjskih mož, ampak se je že opoludne odpeljal, bridko tožeč, da ga je dotični kaplan „v sramoto zapeljal“. — Neki gospod je dva znana trdna kmeta iz ljubljanske okolice ogovoril pred „Narodnim domom“ z besedami: No, kako sta pa vidva naredila. Jeden ogovorjen in ugleden, in tudi za cerkvene reči požrtvovalen mož, je odgovoril: „Pri nas posekamo drevo, ki ne rodi. Zdaj pa vedó, kako sva volila“. — Neki kmetič-liberalec je pred „Katoliškim domom“ naletel na znanca, ki hodi s katoliško stranko. Vprašal ga je: „No, kaj pa tu delaš?“ Odgovor se je glasil: „Gledam, kako gospodje gruntajo, da bi dokazali, da je 594 več kakor 1268!“ — V neko prodajalno je prišel klerikalni kmetič s svojo hčerko in „glihal“ za ruto. Zdelo se mu je predraga, a hčeri se je ruta dopadla, in zato je očeta nagovarjala, naj jo kupi. In ko vse drugo ni pomagalo, je izigrala zadnji „truf“ češ: „Oh, lahko jo kupite“, saj so Vam gospod fajmošter dali „finfer“, da ste ž njimi volili.“

— **Slovensko gledališče.** V nedeljo, dne 29. t. m. igra se drugokrat v tej sezoni Langmannova drama iz delavskega življenja „Jernej Turazer“.

— **Slovensko gledališče.** Sinoči so ponavljali izvorno Stritarjevo igro „Logarjevi“. Gledališče je bilo polno, in občinstvo je z zanimanjem gledalo in poslušalo pristno domače vedenje in govorjenje Logarjevih. Z živo vneemo in navdušenostjo, ki sodi domačemu delu, so tudi včeraj izvršili igralci in igralkе svoje naloge. Pred vsemi se je odlikoval g. Verovšek, katerega Logar je med najboljšimi kmetiškimi očanci, kolikor jih je že igral. V večjih ulogah so se nadalje odlikovali gospodje Inemann in Danilo ter dami Danilova in Polakova, ki je dobila koncem tretjega dejanja v dar velik šopek. Manjše uloge so rešili jako lepo gspđna. Ogrinčeva, gdč. Vračko ter gg. Deyl, Housa, Polašek itd. — Naprošeni smo konstatovati, da je skrajšala „Logarjevi“ za eden akt intendantca sama, in da je v to amputacijo le skrajno nerad dovolil g. pisatelj Jos. Stritar. — Po „Logarjevih“, ki so jih gladko in temperamentno odigrali brez mučnih dolgih presledkov, so peli „Cavallero rusticano“ s tistim živahnim, ognjenim izrazom, s tisto vročo, strastno igro, ki ju zahteva opera sama. Gdč. Carneri je s krasnim svojim glasom zaklepala občinstvo v zavzeto pazljivost. Pela je z vso vročo ljubeznijo in obupnostjo prave italijanske Santuzze. Nad vse izborna je bila v igri in petju posebno v duetu z Alfim in s Turidom, ki ga je pel g. Desari z neprisljnim povdarkom, z glasom, ki mu zlasti v srednjih legah zveni velesimpatično. Igral je prav živo, nekako sigurno in zavestno. Prav izboren je bil v duetu z Lucijo, ki jo je pela jako dobro gdč. Bitenčeva. Kot vedno bila je tudi včeraj g. Polakova taka Lola, da ji moramo priznati vso pohvalo. Gosp. Noll je bil izvrsten Alfio. Zbor je pel posebno „Slava njemu!“ vse pohvale vredno. Občinstvo mu je ploskalo. —a—

— **Nova izvirna drama.** Gosp. Anton Aškerc je dovršil svojo štiridejansko rodbinsko dramo „Izmajlov“. Drama, katere dejanje se vrši na Ruskem, se vpizori na slovenskem odru še tekom letošnje sezone.

— **Telovadno društvo „Sokol“** priredi svojim členom in rodbinam v soboto, dne 28. oktobra 1899. rodbinski večer v telovadni dvorani v „Nar. domu“ s sodelovanjem vojaške godbe. Iz prijaznosti sodelujejo: oddelek pevskega društva „Slavec“ in gg. Inemann in Housa. Vspored: 1. Parma: „Mladi vojaki“, potnica. 2. Titl: „Zlatokmet“, ouvertura. 3. Komzák: „Veseli Dunaj“, valček. 4. Parma: „Slavčeva himna“, moški zbor. 5. Ipavec: „Domovini“, pesem za 2 roga. 6. Strauss: „Ognja varen“, polka frač. 7. Zeller: potpourri iz „Vogelhändler“. 8. Komičen prizor „Učitelj pred 50 leti“, izvaja g. Inemann. 9. Pahor: „Na planine“, zbor s tenor-solo. 10. I. Bartl: „Kolesarska“. 11. Komičen prizor, „Vitez z Lomú“, izvajata gg. Inemann in Housa. 12. Suppe: „Pesnik in kmet“, ouvertura. 13. Christoph: „Medeni tedni“, valček 14. pl. Zajc: „Slava delu“, moški zbor. 15. pl. Zajc: duet in finale iz opere „Zrinjski“. 16. Czibulka: „Gozdno šepetanje“,

glasbena ilustracija. 17. Kovač: „Ljubkanje“, polka mazur. 18. Koble: „Hop-hop“, galop. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstop prost za člene in njih rodbine.

— **Akademični kipar g. Ivan Zajc** na Dunaju je skoraj že dovršil svoj osnutek Prešernovega spomenika. Gospod Ivan Zajc je pristaša moderne realistične šole dunajskih mojstrov-kiparjev. V kratkem bo gotov s svojim osnutkom tudi akademični kipar g. Iv. Repič.

— **Vseh svetih dan** — ob 3. uri popoldan pojeta pevski društvi „Slavec“ in „Ljubljana“ na pokopališču pri Sv. Krištofu običajne žalostinke.

— **Krška bolnišnica** sme z Najvišjim dovoljenjem nositi ime Njegovega Velikanstva.

— **Občinske, oziroma deželno-zborske volitve v Trstu.** V sinočni seji obč. sveta tržaškega je župan naznanil, da se bodo nove splošne občinske, zajedno deželnozbornske volitve vršile v mesecu februarju ali marcu.

— **Olepšava mesta.** Mestni magistrat je dal prostor in pot okolu nove vojaške bolnice nasuti in zravnati, kar je ondotni kraj znatno olepšalo.

— **Polica mrliča obudil.** Včeraj popoldne so pripeljali iz deželne bolnice na južni kolodvor nekega bolnika, ki je zapustil bolnico, da pojde domov, kjer si želi umreti. Spremljevalec spravljal ga je v prvi razred v brzovlaku. Ko pa je bolnik prišel v kupej, postal je naenkrat ves blede in se je onesvestil. Pasažirji so začeli kričati, da je mrtev in tudi njegov spremljevalec je bil tega mnenja in ga je dal prenesti iz kupeja na klop na peronu in mu je zavezal z ruto glavo, kakor je to pri mrličih navada. Spremljevalec je jokal in si ni vedel kako pomagati. Nato je prišel na kolodvor službujoči policijski stražnik in je potipal navideznega mrliča za roko. Čutil je, da še bije žila. Odvezal je ruto in dal prinesiti konjaka in vode. Konjak je spravljal navideznega mrliča spet k zavesti in mu dal novega življenja. Odpeljali so ga potem spet v bolnico. Dotičnik, ki je 74 let star in že 8 let bolan, bi se bil lahko zadržal, ker je bil tako prevezan, da bi ne bil mogel dihati, če bi se bil onesvestil.

— **C. kr. deželno žandarstvo poveljstvo št. 12,** oddelek I. v Ljubljani nam piše: „Slav. uredništvo Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. Sklicuje se na notico v Vašem listu z dne 21. t. m. št. 242 pod „Dnevne vesti“ „Roparski napad na poti na Drenikov vrh“ prosi se v zmislu §. 19. t. z., da objavite na istem mestu sledeči popravek: Ni res da se žandarmerija v gozdu na Rožnik in na Drenikov vrh nikoli ne prikaže, res pa je, da je — kakor se iz zapisnikov postaje „Gornja Šiška“ razvidi — orožniško moštvo te postaje dotični gozd že v tekočem letu 68krat službeno obhodilo. — Ljubljana, dne 27. oktobra 1899. — Meden, nadporočnik.

— **Tukajšnja c. kr. davčna administracija** se dne 28. t. m. preseli iz poslopja finančnega ravnateljstva v svoje nove uradne prostore na Bregu hišna št. 6, erarično poslopje. Radi selitve je omenjeni dan urad za stranke zaprt.

— **Poškodovanje kostanjevih dreves in drevoredov.** Mladi pobalini raznih šol in obrtnih mojstrov vajenci klatijo ob prostem času divji kostanj z dreves ter poškodejujejo drevice. Stariši in mojstri naj bi bolj strogo pazili na take zlikovce.

— **Konji splašili.** Hlapcu Francu Čarmanu na Dunajski cesti št. 35 sta se včeraj v Komenskega ulicah splašila vprežena konja in dirjala s praznim tovornim vozom po Komenskega in Kolodvorskih ulicah na Cesto na južni kolodvor in po Dunajski cesti domov. Hlapec ni mogel konj obdržati, ker so se mu odtrgali vajeti. Nesreča se ni nobena pripetila.

— **Nezgoda.** Služkinja Barbara Nemanič na Emonski cesti št. 2 si je včeraj pri sekanju drv odsekala kazalec na levi roki.

— **Kavčkega električno gledališče,** ki je povsodi zaradi bogatega in zanimivega vsporeda svojih zanimivih predstav vzbudilo splošno zadovoljnost, bode priredilo te dni tudi v Ljubljani nekaj predstav. Posebno zanimanje vzbuja električna dama in pa dresirani golobje. Kraj in dan prve predstave se bode naznanil posebej.

Telefonična in brzojavna poročila.

Ribnica 27. oktobra. Včerajšnja volitev je vsemu svetu svečan dokaz napredka našega naroda. Slava zavednim volilcem!

Ribniški rodoljubi.
Lukovica 27. oktobra. Zavednim volilcem k volitvi v odbor kmetijske družbe gromoviti Živeli!

Liberalci.
Stari trg 27. oktobra. Bog je pravičen!!! Živeli narodni napredni zmagovalci! Kmet in Olifčič.

Gradec 27. oktobra. Uzradoščeni na sijajni zmagi napredne narodne ideje, kličemo: Slava našim zavednim rojakom! Graški Slovenci.

Dunaj 27. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice je bila končana razprava o vladni izjavi. Na predlog dr. Kathreina je bil sklenjen konec debate. Pa čak je ostro polemizoval proti Daszynskemu, Pergeltu, Bärreitherju in Fochlerju ter dokazal, da sta Avstriji odprta samo dva pota: pot pravičnosti vsem narodom in pot boja na življenje in smrt s Slovani. — Vachnianin je zahteval, naj se predloži jezikovni zakon. — Plaček, ki se je danes prvič in z lepim uspehom oglasil, je ostro prijemal vlado in končal s klicem: Proč s to vlado. Mej njegovim govorom se je primeril večji konflikt, ki je pa bil hitro končan. Socialni demokrat Resel je prišel k češkim poslancem in jim kazal neki zakotni listič, ki je priobčil Čeha zasramujočo ilustracijo. Posl. Haynrih je strgal Reslu list iz rok, ga zmečkal in ga vrgel Reslu v obraz.

Dunaj 27. oktobra. Veliko presenečenje današnjega dne je, da se bode jutri vršila volitev delegacije Clary je pri tem popolnoma nedolžen. Clary se je na vse načine pehal, da bi se volitev že včeraj vršila, a izvrševalni odbor desnice ni v to privolil. Želel je potem, naj se določi volitev za danes in naj se določi za to posebno večerna seja. Tudi tej želji desnica ni ustregla, nego je poljedelskemu ministru namignila, da se bode vršila volitev šele po vseh svetih jednokrat. Danes je desnica nenadoma drugače odločila. Odločba se je zgodila vsled izredne dogodbe, glede katere se varuje stroga tajnost, dogodbe, katera se je zgodila čez glavo grofa Claryja. Predlog, naj se voli jutri delegacija, izide iz desnice; stavil ga bo Jaworski.

Dunaj 27. oktobra. Mej češkimi in nemškimi poslanci se vrše pogajanja radi kompromisa glede volitve delegacije. Kompromis se sklene najbrž na tisti podlagi, kakor lani.

Dunaj 27. oktobra. Po jutrišnji seji, v kateri se voli delegacija, ne bo imela poslanska zbornica več dni seje. Najbrž bo prihodnja seja šele terek teden.

Dunaj 27. oktobra. Vlada je danes predložila parlamentu definitivni zakon o služabniških plačah. Ta se strinja povsem z zakonom, ki ga je Kaizl provizorno uveljavil.

Dunaj 27. oktobra. Kvotna deputacija se je danes sešla in izvolila predsednikom grofa Schönborna, podpredsednikom Jaworskega in poročevalcem Beera.

Dunaj 27. oktobra. Danes je končno mogel klerikalni profesor Hirn začeti svoja predavanja. Poslušalo ga je kacij 20 dijakov. Nacionalci niso predavanja motili, a pričakovali so Hirna na hodniku in ga zasmehovali.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Ionica Majzelja v Belicrkvi 10 K. darovalna družba Novo-meščanov kličoč slov. Efiatom Greuterjev „Fej!“ — Rakovski samec 10 K. nabranih pri ustanovnem večeru I. kranjskega samskega kluba s sedežem na Rakeku. — G. Fr. Svetič, Nove hrady na Češkem 6 K. — G. dr. Jenko v Ljubljani 26 K. nabral na svatbi g. Janka Travna na Glincah. — G. Anton Lončarič 2 K. — Skupaj 54 K. — Živeli rodoljubni darovalci!

Za Prešernov spomenik: Gosp. Fran Svetič, Nove hrady na Češkem 6 K. — Živio rodoljubni darovalec!

XIX. izkaz o darilih za Prešernov spomenik.

Prenos	gld. 5493.38.
Uradniki banke „Slavije“ v Ljubljani	150.
Gorjanec Jakob nabral pri stalni mizi „pri Figovcu“	5.—
Ljubič Fran v Ljubljani nabral pri o-hodnici g. Janca v gostilni pri „Ze-lenem hribu“	102.
Kolar Peter, c. kr. carinarski oficijal v Piranu	—50.
Dr. Krek Gregorij, c. kr. vseučiliški profesor v Gradcu, nabral	55.—
katere so darovali: dr. Krek Gre-gorij 20 gld., Krek Lavra 10 gld., dr. Krek Bogumil 10 gld., dr. Krek Gojmir 10 gld., Hostnik M. M., c. gim. profesor v Ryleku 5 gld.	
Vesela družba „sladostrastnikov“ v „Narodnem domu“ za prelepo pesem vrle „Mirije“	5.—
Plantan Ivan, c. kr. notar v Ljubljani	10.—
Schlamberger A., c. kr. notar v Kranji	10.—
Hrašovec Fran v Gradcu darilo rado-darnega narodnjaka g. Avg. Skočirja, župnika deželne bolnice v Gradcu . .	5.—
Tratar J. v Mokronogu, skupilo za pa-lico pri odhodnici učiteljev-vojakov	330.
Kač Ivan v Zalcu nabral v veseli družbi pri Kukcu	330.
Špihar Ludovik iz St. Petra na Krasu	250.
Kmet Andrej, nadučitelj v Cerkljah, namesto v blagajno na g. Hribarja kegljišči	104.
Pirnat Stanko, c. kr. notar v Mokro-nogu	10.—
Razborskec Ivan, trgovec v Smartnem pri Litiji	5.—
Grabrijan Vekoslav nabral v veseli družbi v županovi gostilni v Dobu pri odhodnici gospice Regine	350.
Vesela družba „pri Lloyd“ po gosp. Novaku	4.—
darovali so jih gg.: Murnik s soprogo 80 kr., Leskovec 80 kr., Počivalnik 50 kr., Sveheny 40 kr., Braunegger 40 kr., Gostiša 20 kr., Novak Fric 90 kr.	
Dr. Kraut Alojzij v Celovcu	3.—
Seidl Ferd. c. kr. profesor v Gorici . .	5.—
Skupaj	gld. 5627.04.

Dr. Josip Stare,
blagajnik.

Poslano.*)

Ker je dopisnik „Zasavo“, oziroma s Kozi-novne, v svojem dopisu št. 238. „Slovenskega Naroda“, v katerem je hotel navajati le gola fakta, nekaj teh v zadevi biča pozabil, ga opo-zarjam še na sledeča gola fakta:

Goli fakt je, da je bilo dopisniku dobro znano, komu in zakaj je bil obečan pasji bič, zakaj ni toraj navedel vsaj par stavkov iz zna-nega pisma, da bi bilo vsem jasno, kdo da je surov.

Goli fakt je, in se vsak trenotek lahko s prisego dokaže, da je Vaš „janičar“ zvedel za dopis radi biča v „Slovenca“ še-le od Polšakovega Nandeta.

Goli fakt je, da je dopisnik, oziroma tisti, ki se za njim skriva, v toku tega leta v svoji Salomonski modrosti volil že dvakrat dotično „cvetočo duševno revščino“ — kakor jo on ime-nuje — in sicer prvič za blagajnika „Sokolu“ in drugič kot namestnika pregledovalca računov posojilnice.

Goli fakt je, da pošilja dopisnik slovenske kmete k „janičarju“, kateri je pa skozi vseh 10 let deloma kot tajnik in blagajnik pri „Sokolu“ in sploh člen vseh zagorskih narodnih društev, da jim stoji za poroka pri posojilnici.

Goli fakt je, da bode zvedel ob prvi priliki, — ako spletak, laži in obrekovanja ne bode konec — vse zamolčano radi pobiranja podpisov.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo od-govorno le toliko, kolikor določa zakon. (1951)

Goli fakt je po mnenju dopisnika menda tudi da ima tisti, ki je na „Vesokolski slavnosti“ v Haf-nerjevi dvorani strgal slovenski znak raz svojih hrabrih, pardon, „našopanih“ pra, najboljše nazore in prepričanje.

Toplice pri Zagorju, dne 22. oktobra 1899.
Leopold Jerin
računovodja br. skl.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:
Dne 23. oktobra: Meta Velkavrh, gostija, 76 let, ostarelost.
Dne 24. oktobra: Katarina Petek, gostija, 67 let, naduha

Meteorološko poročilo.

Vitina nad morjem 306.3 m. Srednji srečni tlak 736.0 mm.

Oktober	Čas opa-sovanja	Stanje ba-ro-metra v mm.	Tempera-tura v °C.	Vet-ovi	Nebo	Pada-vina v k. uha
26	9. zvečer	739.3	4.8	sr. sever	jasno	0.0
27	7. zjutraj	740.3	0.4	sl. jzhod	megla	0.0
	2. popol.	739.2	10.1	sl. svzh.	jasno	0.0

Srednja včerajšnja temperatura 7.4°, nor-male: 8.5°.

Dunajska borza

dne 27. oktobra 1899.

Skupni državni dolg v notah	99	gld. 55	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99	30	..
Avstrijska zlata renta	117	75	..
Avstrijska kronna renta 4%	99	40	..
Ogerska zlata renta 4%	116	25	..
Ogerska kronna renta 4%	95	15	..
Avstro-ogerske bančne delnice	903	—	..
Kreditne delnice	370	75	..
London vista	120	75	..
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	—	..
20 mark	11	79	..
30 frankov	9	57 1/2	..
Italijanski bankovci	44	70	..
C. kr. cekini	5	70	..

Vse vrednostne papirje prekrbuje BANKA MAKŠ VERSEK, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Ana Krameršič kot mati in Ivan Krameršič c. in kr. stotnik, kot brat naznanjata v svojem kakor tudi vseh drugih sorodnikov imenu jako žalostno vest, da je njih preljubljeni sin, oziroma brat, gospod

Avgust Krameršič

strojni kjučar

po dolgi, jako težki boleznini danes ob 8. uri zjutraj, previden s svetini zakramenti za umirajoče, v 43. letu svoje dobe pre-minul v Gospodu.

Pogreb bode v soboto dne 28. okto-bra ob 5. uri popoldne iz hiše toge na Mestnem trgu št. 12 na pokopališče h sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice brale se bodo v več cerkvah. (1952)

V Ljubljani, 27. oktobra 1899.

Posebni parti se ne izdajo.

Poštna in brzojavna upraviteljica (1915—3)

išče službe ter želi takoj vstopiti. — Oglasi-sila sprejema upravnitvo „Slov. Naroda“.

Priporočava (21—247)

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah
znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lilleg
v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Izvod iz voznega reda

Veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga 6ez Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste. Ljubno; 6ez Selzthal v Ausse, Solnograd; 6ez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; 6ez Selzthal v Solno-građ, 6ez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopolndne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popolndne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, 6ez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; 6ez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, H b, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6 uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Ausseca, Ljubna, Celovca, Belj-ka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopo-lndne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregena, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popolndne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v oktobru. — **Pri-hod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v oktobru. (1205)

Vzamejo se v stanovanje in hrano gospodične, ozir. dijaki.

Istotam odda se tudi (1949—1)
lepo meblovana mesečna soba.
Kje? pove upravnitvo „Slov. Nar.“.

Josip Leuz
trgovec

v Ljubljani, Reseljeva cesta
kupuje in prodaja

vsakovrstni semenski krompir; za seme ima v zalogi: zgodnji češki rožnik, češki onejdovec, beli okrogli češki krompir in rumeni krompir itd., nadalje izvrstno jedilno čebulo, čebulček, suhe gobe, semenski oves, ajdo, laneno seme, suhe hruške, krhlje itd. itd.
Nadalje kupuje vsakovrstno fino na-mizno sadje, sadje za mošt, kakor hruške in jabolka tudi v celih vagonih. (1947)

Brady-jeve
kapljice za želodec
(prej) **Marijacejske kapljice za želodec**
prirejene v lekarni „pri ogerskem kralju“ **Karla Brady-ja** na Dunaji, I, Fleischmarkt 1.
v obče izkušeno in poznato zdravilo, ki oživlja in okrepuje želodec, 6e je pre-bava motena, in sploh pri želodčnih bo-lečinah.
Cena steklenica 40 novč.
Dvojna steklenica 70 „
Usojam se opozarjati še jedenkrat, da se moje kapljice za želodec 6estokrat ponarejajo. Pazi naj se torej pri kupovanju na gorenjo varstveno znamko s podpisom **C. Brady**, in naj se zavrne vse kot nepristne, ako nimajo te znamke in podpisa **C. Brady**.
Kapljice za želodec C. Brady-ja (prej Marijacejske kapljice za želodec) so shranjene v rudečih nagubanih skatljah in imajo podobo sv. Matere Božje Marijacejske (kot varstveno znamko). Pod to znamko mora biti podpis **C. Brady**.
Deli so navedeni. (1829—4)
Kapljice za želodec se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Razpis učiteljske službe za risanje.

Na tukajšnji obrtno nadaljevalni šoli odda se učiteljsko mesto, in sicer v I. tečaju po 3 ure na teden za geometrijo in prostoročno risanje, v II. tečaju po 3 ure na teden za nauk o projekciji.

Vseh 6 ur se lahko izpolni v enem dnev.

Učna nagrada se določi po dogovoru. — Potnina se posebej plača.

Prosilci naj dološljejo podpisanemu odboru svoje dokumentirane prošnje

do dne 1. decembra t. l.

Šolski odbor obrtno-nadaljevalne šole za klesarje v Nabrežini
dne 24. oktobra 1899. (1948—1)

Prodaja konkurzne mase.

Iz konkurzne mase trgovca gosp. **Martina Zajca iz Št Jerneja na Dolenjskem** proda se celotno skladišče trgovinskega blaga, ob-stoječe iz

manufakturnega, špecerijskega in norimberskega blaga.

Zaloga je cenjena na 3079 gld. 60 kr. in se proda en block tistemu, ki bo največ ponudil, toda le za cenilno vrednost ali pa nad isto. Kupci naj izvolijo svoje ponudbe pismeno podati **do 10. novembra 1899** pri upravitelju konkurzne mase. Zajedno s ponudbo se mora položiti 10% vadij, to je 307 gld. 96 kr. Konkurzno oskrbnitvo si pridrži pravico, ponudbe v nadaljnih osmih dneh odobriti ali odkloniti.

Zapisnik inventure je na ogled pri konkurznem oskrbniku, kateri tudi razkazuje zalogo.

Konkurzni oskrbnik:

Alojzij Gatsch
trgovec v Kostanjevici.

(1950—1)

Na prodaj je

pri kolodvoru južne železnice v **Postojini**

okoli 2500 metrov jelovih suhih drv

po jako ugodni ceni, meter 1 gld.

Kdor želi kupiti naj se oglasi pri

Franu Jurcu

(1887—6)

lesotržcu v **Postojini.**

Drva se bodo prodajala na lici mesta skupno in tudi na drobno od 2 metrov naprej.

Dobivajo se tudi preklane debele drva in tudi bukove po pogojenih cenah.

TRAJ
Janko Klopčič
Ljubljana, Prešernove ulice št. 4
prodaja najceneje.

Prej **J. Zor Alojzij Erjavec** J. Zor
čevljarjski mojster v Ljubljani, Čevljarjske ulice 3.
Po večletni skušnj, kakor tudi po dovršenem strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov. Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuv. Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvale, ter razne potrebščine za to obrt. 42
Nere se shranjuje. — Vnainj naročilom naj se prileže vzorec.

MODERCE natančno po životni meri
za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi
priporoča
HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg
št. 17. 42
Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo, ete e e e klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. e e e e e

Josip Oblak
umetni in galanterijski strugar
Trubarjeve ulice št. 3
izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče stvari po najnižji ceni. **Palice** za okna od 50 kr. do 2 gld. 25 kr., **kegljiške kroglice** 12 cm debele 1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., **noge za omare** od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne cigarnike in zdravstvene pipe do najfinejše vrste. Popravila od kosti, roga, morskih pen, iantarja, lesa izvršuje po najnižji ceni. 42

Pekarija in slasčičarna
Jakob Zalaznik.
Glavna trgovina:
Stari trg št. 21.
Podružnica:
Vegove ulice št. 12.
Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno, zdravo in slasno pekarsko pecivo, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepe-čeneč (Vanille-Zwiebak). V svojih slasči-čarnicah postrezam točno z najfinejšim nasladnim pecivom in s finimi pristnimi likérji ter z Vermouth-vinom. Posebno opozarjam na fine indijske krofe in zavitke s smetano napolnjene. 42